

Uchwała Nr 19/3/2013
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 4 lipca 2013 r.

w sprawie wniosku Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi
o ponowne rozpatrzenie sprawy oceny programowej na kierunku „pedagogika”
prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilach
praktycznym i ogólnoakademickim

Na podstawie art. 52 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r., poz. 572 i 742) Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej – po rozpatrzeniu sprawy na wspólnym posiedzeniu Prezydium i Zespołu działającego w ramach obszaru nauk społecznych w zakresie nauk społecznych i prawnych – uchwala, co następuje:

§ 1

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stwierdza, iż wyjaśnienia i dodatkowe informacje zawarte w dokumentacji przekazanej przy piśmie Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi z dnia 3 czerwca 2013 r. **nie uzasadniają zmiany oceny warunkowej** sformułowanej w § 1 Uchwały Nr 150/2013 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie oceny programowej na kierunku „pedagogika” prowadzonym w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Łodzi na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilach praktycznym i ogólnoakademickim

Zarzuty w wyżej wymienionej uchwale dotyczyły:

1. **Efektów kształcenia**

Na kierunku „pedagogika” na studiach pierwszego stopnia, Uczelnia realizuje specjalność Pedagogika sportu, rekreacji i turystyki, której efekty kształcenia nie mieszczą się w obszarach nauk społecznych i humanistycznych, do których zostały przyporządkowane wzorcowe efekty kształcenia. Przedstawiona przez Uczelnię matryca efektów dla tej specjalności nie jest prawidłowa, a to dlatego, że efekty z obszaru nauk medycznych przyporządkowane zostały do efektów kierunkowych pedagogiki, podczas gdy pedagogika nie jest ani dziedziną ani dyscypliną nauk medycznych, tym samym nie może realizować efektów z tego obszaru nauk. Uczelnia nie określiła efektów kształcenia dla modułu specjalnościowego – pedagogika włączająca (przed zmianą pedagogika specjalna - włączająca), realizowanego na studiach drugiego stopnia. W przypadku modułu specjalnościowego Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna wprawdzie spełnione zostały wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 7 września 2004 r. w sprawie standardów kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 207, poz. 2110) w znacznej części zawarte w rozporządzeniu z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2012, poz. 131) – brak jednak efektów kształcenia w zakresie: poznania i spostrzegania społecznego, komunikacji i kultury języka, profilaktyki w szkole, pracy opiekuńczo – wychowawczej, bezpieczeństwa dzieci oraz w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Uczelnia nie określiła częściowych efektów kształcenia dla praktyki realizowanej w ramach poszczególnych specjalności, z wyłączeniem specjalności Edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna, dla której takowe efekty kształcenia zostały określone i udokumentowane. Nie zostały określone przedmiotowe efekty kształcenia, które będą realizowane na II i III roku studiów, tym samym nie jest wiadomo, w jaki sposób będą zrealizowane kierunkowe efekty kształcenia przypisane do przedmiotów zaplanowanych do realizacji na tych latach studiów.

Władze Uczelni ustosunkowując się do postawionych kolejno zarzutów, wskazują :

- 1) W reakcji na zarzut nie uwzględnienia efektów wygenerowanych z obszarowych efektów kształcenia w zakresie nauk medycznych, nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej w odniesieniu do specjalności „pedagogika sportu, rekreacji i turystyki” Uczelnia opracowała nową siatkę programową i opis efektów kształcenia dla tej specjalności, która została załączona do niniejszego odwołania. Zawiera ona siatkę programową, matrycę efektów oraz tabelę odniesienia efektów kształcenia nauk medycznych, nauk o zdrowiu, nauk o kulturze fizycznej do efektów kształcenia w dyscyplinie pedagogika.
- 2) W odpowiedzi na brak efektów kształcenia dla modułu specjalnościowego – „pedagogika włączająca” Uczelnia ponownie opracowała koncepcję tego modułu wraz z efektami kształcenia.
- 3) W związku z nie określeniem w module specjalnościowym „edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna” wskazanych efektów kształcenia Wnioskodawca uzupełnił cały program specjalności zgodnie ze standardami zawartymi w przywoływanym rozporządzeniu MEN.
- 4) W odniesieniu do zarzutu nie uwzględnienia efektów kształcenia dla realizowanych praktyk Uczelnia opracowała brakujące efekty kształcenia uzyskiwane w ramach praktyk dołączając je do odwołania.

Mimo opracowania przez Wnioskodawcę nowej siatki programowej dla specjalności „pedagogika sportu, rekreacji i turystyki” i sporządzenia nowego opisu efektów kształcenia, w dalszym ciągu problemem pozostaje to, że wzorcowe efekty kształcenia nie przewidują przyporządkowania kierunku pedagogika do obszaru nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej. Wątpliwości budzi też to jakie kwalifikacje zawodowe uzyska absolwent po wskazanej specjalności oraz gdzie i w jakiej roli znajdzie zatrudnienie.

W odniesieniu natomiast do specjalności „pedagogika włączająca” opracowana została ponownie koncepcja programowa tego modułu wraz z efektami kształcenia. Podobnie również uzupełniono efekty kształcenia dla praktyk specjalistycznych opracowując ich spójny układ. Uzupełnione wreszcie zostały zgodnie ze standardami kształcenia nauczycieli w przypadku specjalności „edukacja przedszkolna i wczesnoszkolna” brakujące efekty kształcenia w zakresie poznania i spostrzegania społecznego, komunikacji i kultury języka, profilaktyki w szkole, pracy opiekuńczo – wychowawczej, bezpieczeństwa dzieci oraz higieny pracy. Pozwala to na oddalenie wcześniej postawionych zarzutów w tym zakresie.

Natomiast należy podtrzymać zarzut odnoszący się do realizowanej na wizytowanym kierunku specjalności „pedagogika sportu, rekreacji i turystyki”. Mimo podjętych przez Uczelnię, prac nad opracowaniem nowej siatki programowej, w dalszym ciągu wątpliwości wzbudza przyporządkowanie efektów kierunkowych pedagogiki do dziedziny nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk o kulturze fizycznej.

2. Program studiów

Nie zostały przedstawione sylabusy przedmiotowe dla specjalności pedagogika specjalna (włączająca), w związku z czym nie można ocenić, czy skuteczna realizacja efektów kształcenia na tej specjalności może być realizowana na podbudowie kierunku „pedagogika”, do którego specjalność jest przypisana, czy też wymaga podbudowy teoretycznej z zakresu pedagogiki specjalnej.

Uczelnia nie przedstawiła (nie posiada) programu kształcenia realizowanego według standardów kształcenia określonych dla kierunku „pedagogika”.

Nie zostały opracowane sylabusy przedmiotowe dla cyklu, który rozpoczął kształcenie w roku akademickim 2012/2013, w związku z czym, nie jest możliwe dokonanie oceny realizacji kierunkowych efektów kształcenia.

Zaplanowany rozkład punktów ECTS na studiach I stopnia w sem. I / V – sytuujący się w przedziale 32 – 33 punkty, oraz na studiach II stopnia w sem. I/II – w przedziale 31-35 punktów, argumentowany głównie możliwością awansu studenta na kolejny semestr przy jednoczesnym braku koniecznych zaliczeń z 1-2 przedmiotów objętych programem kształcenia, nie pozwala na właściwą weryfikację efektów kształcenia osiągniętych przez studenta.

Władze Uczelni wyjaśniają, że zespołowi oceniającemu została przedstawiona jedynie dokumentacja aktualnie obowiązująca. Uczelnia posiada dokumentację programową opracowaną na podstawie obowiązujących wcześniej standardów kształcenia i załącza ją do przedłożonego odwołania.

W odniesieniu natomiast do braku sylabusów przedmiotowych dla cyklu, który rozpoczął kształcenie w roku akademickim 2012/13 Wnioskodawca wyjaśnia, że zostały one opracowane i dołączone do odwołania.

Uczelnia dokonała także stosownych zmian w punktacji ECTS na pierwszym i drugim stopniu kształcenia dostosowując ją do wymaganych 30 punktów w semestrze.

Władze Uczelni dołączyły do odwołania stosowną dokumentację programową opracowaną na podstawie obowiązujących wcześniej standardów kształcenia. Tym samym zarzut ten można obecnie oddalić. Podobnie dołączone zostały do dokumentacji sylabusy przedmiotowe dla cyklu rozpoczynającego kształcenie w roku akademickim 2012/2013. Wreszcie Uczelnia dokonała zmiany w punktacji ECTS, dostosowując ją do zasady, że w każdym semestrze student ma obowiązek uzyskać 30 pkt ECTS.

W związku z podjęciem przez Uczelnię stosownych działań należy sformułowane wcześniej zastrzeżenia do programu kształcenia w całości oddalić.

3. Wymagania dotyczące minimum kadrowego określone w obowiązujących przepisach prawa są spełnione. Jednak znaczącym mankamentem jest jednak fakt, że wiele zajęć dydaktycznych jest prowadzonych przez osoby, posiadające nieodpowiednie kwalifikacje (Załącznik Nr 1).

Władze Uczelni stoją na stanowisku, że posiadana kadra była już wcześniej pozytywnie oceniana dlatego też w załączniku do niniejszego odwołania przedstawiają stosowne wyjaśnienia i uzasadnienia poprawności istniejącej obsady zajęć.

Wyjaśnienia przedstawione przez Władze Uczelni zasadniczo potwierdzają słuszność postawionego w tym względzie przez Zespół Wizytujący zarzutu. Z dołączonej do odwołania dokumentacji wynika, że spośród wskazanych 18 nauczycieli akademickich jako niewłaściwie przypisanych do prowadzonych zajęć 11 tych zajęć już nie prowadzi. Wnioskodawca uznał zatem, że wskazana obsada była niestosowna i dokonał odpowiednich zamian. Trzeba jednak podkreślić, że przeprowadzona w Uczelni ocena programowa obejmowała miniony okres ostatnich pięciu lat i z tego też punktu oceniona została obsada zajęć na wizytowanym kierunku. Należy niewątpliwie przyjąć z zadowoleniem zmiany w obsadzie, jakie dokonano po wizytacji. Nie zmienia to jednak faktu, że niestosowność wspomnianej obsady wcześniej wystąpiła i tak też została oceniona.

Wyjaśnienia Władz potwierdzają słuszność postawionego zarzutu i dlatego też musi on zostać podtrzymany.

4. Ocena losowo wybranych prac dyplomowych, będących bardzo ważnym wskaźnikiem jakości kształcenia, pozwala stwierdzić, że często prezentują one bardzo niski poziom, zwłaszcza w odniesieniu do metodologii i analizy wyników badań. Wśród obronionych prac są też i takie, które ze względu na poziom merytoryczny, literaturę (lata 1956 – 1970), grupy badawcze (jedna rodzina, 20 wychowanków), błędy ortograficzne, interpunkcyjne i stylistyczne nie powinny być dopuszczone do obrony. Znajdujące się w dokumentacji Uczelni recenzje prac dyplomowych często są zdawkowe, nie oceniające merytorycznej ich zawartości, a wystawiane przez promotorów i recenzentów oceny są ewidentnie zawyżane (Załącznik Nr 2).

Zdaniem Władz Uczelni ocena prac magisterskich jest jednostronna i tendencyjna. Zespół nie dostrzegł ewolucji jaka została dokonana w organizacji i kontroli procesu dyplomowania. Przedmiotem oceny zespołu były w większości prace z poprzednich lat. Podjęto obecnie w Uczelni (głównie w latach 2012 i 2013) liczne decyzje mające poprawić proces promowania studentów, jak chociażby między innymi: antyplagiatową kontrolę prac dyplomowych, nowe zasady egzaminowania dyplomowego, powołano komisje ds. jakości prac dyplomowych, rozszerzono liczbę godzin seminariów i zajęć z zakresu metodologii, itp.

Należy niewątpliwie przyjąć z zadowoleniem podjęte przez Uczelnię działania na rzecz udoskonalenia poziomu samych prac dyplomowych, jak i procedur związanych z całym procesem dyplomowania. Zapewne przyniosą one oczekiwane efekty w latach następnych. Losowo wybrane prace przedstawiały taki poziom, jaki został opisany w raporcie powizytacyjnym i dlatego też przedłożona w nim ocena musi zostać utrzymana.

Uczelnia podjęła szereg działań zmierzających do usunięcia zaistniałych w ocenianym okresie nieprawidłowości, jednak ich skuteczności powinna być zweryfikowana w toku powtórnej oceny w roku akademickim **2013/2014**.

§ 2

Uchwałę Polskiej Komisji Akredytacyjnej otrzymują:

- 1) Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego,
- 2) Rektor Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Łodzi.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
POLSKIEJ KOMISJI AKREDYTACYJNEJ

Marek Rocki